

DİJİTAL KAMUSAL ALANIN DARALTILMASI

2026 Yılında Erişim Engelleri, Düşünce ve İfade Özgürlüğü, Basın
Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkı Üzerine İnceleme Raporu

DİJİTAL KAMUSAL ALANIN DARALTILMASI

2026 Yılında Erişim Engelleri, Düşünce ve İfade Özgürlüğü, Basın Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkı Üzerine İnceleme Raporu

Veri kontrol tarihi: 8 Ekim 2026

İnceleme dönemi: 2026 yılı içinde kayda geçen ve kontrol tarihine kadar duyurulan müdahaleler

Temel veri kaynağı: İfade Özgürlüğü Derneği (İFÖD) Engelli Web kayıtları ve çalışmada belirtilen açık kaynaklar

YÖNETİCİ ÖZETİ

Dijital iletişim araçları, günümüzde düşüncelerin açıklanması, haberlerin üretilmesi ve yayılması, siyasal tartışmaların yürütülmesi, hak ihlallerinin duyurulması ve toplumsal örgütlenmenin geliştirilmesi açısından temel bir kamusal alan niteliği taşımaktadır. Bu nedenle internet içeriklerine, sosyal medya hesaplarına, haber sitelerine ve dijital iletişim altyapılarına yönelik erişim engellemeleri, yalnızca teknik veya idari müdahaleler olarak değil; temel hak ve özgürlüklerin kullanılması üzerindeki etkileri bakımından da değerlendirilmelidir.

Bu rapor, 8 Ekim 2026 tarihine kadar açık kaynaklarda belgelenen erişim engellemelerini inceleyerek müdahalelerin hedeflerini, gerekçelerini, platformlarını, dönemsel dağılımlarını ve toplumsal temalarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. İnceleme, nicel bulguları düşünce ve ifade özgürlüğü, basın ve haber alma özgürlüğü, bilgiye erişim hakkı ve örgütlenme özgürlüğü çerçevesinde değerlendirmektedir.

Güncellenen veri tabanında 545 hesap/adres engelleme kaydı, 14 haber sitesi engelleme kaydı, 61 içerik/konu-karar dosyası ve 98 diğer engelleme kaydı bulunmaktadır. Ayrıca dokuz toplu engelleme duyurusu ayrı bir kategoride izlenmektedir. Bu kayıtlar farklı ölçüm birimlerine dayandığından, birbirine eklenerek Türkiye'deki toplam erişim engeli sayısı veya engellenen benzersiz hesap sayısı olarak sunulmamaktadır.

Hesap engellemelerinde X platformu 468 kayıtlı ilk sıradadır ve engellenen hesap/adres kayıtlarının yüzde 85,9'unu oluşturmaktadır. Tematik dağılımda LGBTİ+ ve kadın hakları 182 kayıtlı, siyaset ve hak savunuculuğu 126 kayıtlı, gazetecilik ve medya ise 105 kayıtlı öne çıkmaktadır. Bu üç kategori, hesap/adres kayıtlarının yüzde 75,8'ini oluşturmaktadır.

İçerik/konu-karar dosyalarında farklı bir yoğunlaşma görülmektedir. **Ekonomi, şirketler ve kamu kaynakları 30 dosyayla; kamu görevlileri, soruşturmalar ve yargı ise 18 dosyayla öne çıkmaktadır. Bu dağılım, erişim engellerinin yalnızca siyasi ifade ve hak savunuculuğuyla sınırlı olmadığını; ekonomik ilişkiler, kamusal kaynakların kullanımı ve kamu gücünün denetlenmesiyle ilgili bilgi dolaşımını da inceleme konusu hâline getirdiğini göstermektedir.**

Gerekçe dağılımında millî güvenlik/kamu düzeni kategorisi hesap kayıtlarında 393, içerik dosyalarında 49 kayıtlı ilk sıradadır. Hesap kayıtlarının 122'sinde, içerik dosyalarının ise beşinde somut gerekçe incelenen kaynaklarda belirtilmemiştir. Kaynakta gerekçenin açıklanmaması, kararın

hukuki dayanaktan yoksun olduğunu tek başına göstermese de şeffaflık ve dışarıdan denetlenebilirlik açısından önem taşımaktadır.

Dönemsel dağılımda **Haziran ayında 131, Eylül ayında 258 hesap/adres kaydı bulunmaktadır. Eylül ayındaki kayıtlar, hesap/adres kayıtlarının yüzde 47,3'üne karşılık gelmektedir. Ayrıca İFÖD, eylül ayı boyunca en az 1.270 X hesabının erişime engellendiğini bildirmiştir.** Bu toplu bildirim, ana veri tabanındaki kayıtlarla aynı ölçüm birimine sahip olmadığından yıllık toplamla doğrudan birleştirilmemiştir.

Raporun temel tespiti şudur: Erişim engellemelerinin ifade özgürlüğü açısından önemi, yalnızca hangi içeriğin erişime kapatıldığıyla sınırlı değildir. Müdahaleler, hedefin niteliğine ve kararın kapsamına bağlı olarak gazetecilerin haber üretme ve yayma kapasitesini, bireylerin bilgiye erişimini, hak savunucularının iletişim olanaklarını ve toplulukların örgütlenme imkânlarını da etkileyebilmektedir.

Bununla birlikte mevcut veriler, bütün müdahalelerin hukuka aykırı olduğunu, aynı siyasi saikle gerçekleştirildiğini veya her hedefin iletişim kapasitesinin tamamen ortadan kaldırıldığını kanıtlamamaktadır. Bu nedenle rapor, nicel bulguları hukuki kararların incelenmesi ve somut etkilerin araştırılmasıyla tamamlanması gereken bir ön değerlendirme olarak ele almaktadır.

1. ARAŞTIRMANIN AMACI VE KAPSAMI

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, 2026 yılında kayda geçen erişim engellemelerinin nicel ve tematik izleklerini ortaya koymak ve bunları temel hak ve özgürlükler bakımından değerlendirmektir.

Araştırma şu sorulara yanıt aramaktadır:

1. Erişim engellemeleri hangi dijital platformlarda, hedef türlerinde ve dönemlerde yoğunlaşmaktadır?
2. Gazetecilik, siyasal ifade, kadın ve LGBTİ+ hakları, hak savunuculuğu ve kamusal denetim gibi alanlar bu müdahalelerden nasıl etkilenmektedir?
3. Erişim engelleri, bilgi üretimi ve dolaşımı ile bireysel ve kolektif iletişim kapasitesi açısından hangi sorunları gündeme getirmektedir?
4. Müdahalelerin gerekçelendirilmesi, şeffaflığı, kapsamı ve denetlenebilirliği bakımından hangi eksiklikler görülmektedir?
5. İncelenen veriler temel haklara yönelik riskler hakkında hangi sonuçları desteklemekte, hangi konularda ek araştırmayı gerekli kılmaktadır?

İncelemenin Yaklaşımı

Rapor, erişim engellemelerini yalnızca internet adreslerine yönelik teknik işlemler olarak ele almamaktadır. Dijital iletişim kanalları, bireylerin düşüncelerini açıklamasının yanı sıra ortak talepler geliştirmesine, kampanyalar yürütmesine, hak ihlallerini duyurmasına ve kamusal kararları tartışmasına aracılık etmektedir.

Bu nedenle incelemede üç düzey birbirinden ayrılmaktadır:

- 1) **Müdahalenin biçimi:** Hesap, içerik, internet sitesi, uygulama veya dijital hizmetin engellenmesi.
- 2) **Müdahalenin gerekçesi ve hukuki niteliği:** Kararda belirtilen hukuki dayanak, gerekçe, kapsam ve itiraz olanakları.
- 3) **Müdahalenin haklar üzerindeki etkisi:** Haber alma, görüş açıklama, bilgiye erişme, iletişim kurma ve örgütlenme imkânlarına etkisi.

Bu düzeylerin birbirinden ayrılması, istatistiksel bulguların doğrudan hukuki sonuçlara dönüştürülmesini önlemek açısından önemlidir.

2. HUKUKİ VE HAK TEMELLİ DEĞERLENDİRME ÇERÇEVESİ

a)Düşünce ve İfade Özgürlüğü

Düşünce ve İfade Özgürlüğü, bireylerin yalnızca görüş sahibi olmasını değil, düşüncelerini açıklayabilmesini, bilgi ve fikirleri araştırabilmesini, edinebilmesini ve başkalarıyla paylaşabilmesini de kapsar.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 26. maddesi düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğünü; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesi ise ifade özgürlüğünü güvence altına almaktadır. Bu güvenceler, kamusal tartışmaların ve farklı görüşlerin dolaşımının değerlendirilmesinde temel hukuki dayanaklar arasındadır.

İnternet içeriğine veya sosyal medya hesabına erişimin engellenmesi, müdahalenin kapsamına bağlı olarak bir görüşün açıklanmasını, yayılmasını ya da başkaları tarafından öğrenilmesini sınırlayabilir. Bu nedenle değerlendirmede yalnızca müdahalenin hangi amaçla yapıldığı değil, hangi içeriği veya iletişim kanalını kapsadığı ve demokratik bir toplumda gerekli olup olmadığı da incelenmelidir.

Millî güvenlik, kamu düzeni veya başkalarının haklarının korunması gibi meşru amaçlara dayanılması, müdahalenin kendiliğinden hukuka uygun olduğu anlamına gelmez. Kanuni dayanak, meşru amaç, gereklilik, ölçülülük ve etkili denetim koşulları birlikte değerlendirilmelidir.

b) Basın ve Haber Alma Özgürlüğü

Basın özgürlüğü, gazetecilerin haber üretme ve yayımlama hakkının yanı sıra toplumun kamusal meseleler hakkında bilgi edinme imkânıyla da ilişkilidir.

Anayasa'nın 28. maddesi basın özgürlüğünü güvence altına almaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesi de gazetecilik faaliyetlerini ve kamusal meseleler hakkında bilgi dolaşımını ilgilendiren temel güvenceleri içermektedir.

Bir haberin belirli bir URL üzerinden erişime kapatılması, gazetecinin hesabının engellenmesi ve bir haber kuruluşunun internet sitesinin bütünüyle erişime kapatılması aynı müdahale biçimi değildir. Bunların kapsamı ve sonuçları ayrı ayrı değerlendirilmelidir.

Özellikle kamu görevlileri, yargı süreçleri, şirketler, ekonomik ilişkiler ve kamu kaynakları hakkındaki haberler incelenirken içeriğin kamusal yararı, kararın kapsamı ve daha sınırlı bir müdahalenin mümkün olup olmadığı dikkate alınmalıdır.

c) Örgütlenme Özgürlüğü ve Kolektif İletişim

Örgütlenme özgürlüğü, insanların ortak amaçlar doğrultusunda bir araya gelme, faaliyet yürütme ve görüşlerini kolektif biçimde ifade etme imkânlarıyla ilgilidir. Anayasa'nın 33. maddesi dernek kurma özgürlüğünü, 34. maddesi ise toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını güvence altına almaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 11. maddesi de örgütlenme ve barışçıl toplanma özgürlüklerini korumaktadır.

Dijital ortam, bu hakların kullanımında önemli bir iletişim ve koordinasyon aracı hâline gelmiştir. Kampanya siteleri, sosyal medya hesapları ve toplulukların dijital kanalları; duyuru yapma, katılımcılara ulaşma, ortak talepleri görünür kılma ve kamusal destek oluşturma işlevleri görebilir.

Bununla birlikte bir dijital hesabın engellenmesi, tek başına bir örgütün faaliyetlerinin sona erdiğini veya bütün katılımcıların iletişim kuramadığını göstermez. Hak temelli değerlendirme, müdahalenin kolektif iletişim kapasitesini hangi ölçüde etkilediğini somut olarak araştırmalıdır.

d) Hukuki Değerlendirmede Ölçülülük ve Denetlenebilirlik

Erişim engellerinin temel haklar bakımından incelenmesinde aşağıdaki sorular önem taşımaktadır:

- 1) Müdahalenin açık ve erişilebilir bir hukuki dayanağı var mıdır?
- 2) Karar, müdahalenin neden gerekli olduğunu somut biçimde açıklamakta mıdır?
- 3) Engelleme belirli bir içerikle mi sınırlıdır, yoksa bir hesabı veya internet sitesinin tamamını mı kapsamaktadır?
- 4) Aynı amaca daha sınırlı bir müdahaleyle ulaşılması mümkün müdür?
- 5) Müdahale, ifade özgürlüğüne getirdiği sınırlamayla amaçlanan yarar arasında makul bir denge kurmakta mıdır?

- 6) İlgili kişi veya kuruluş karara erişebilmekte, karara itiraz edebilmekte ve etkili bir inceleme talep edebilmekte midir?

Bu sorular, erişim engelleme kararlarının hukuki niteliğini değerlendirmek için bir inceleme çerçevesi sunmaktadır. Mevcut veri tabanındaki gerekçe etiketleri, bu soruların tamamına yanıt vermemektedir.

3. VERİ KAPSAMI VE YÖNTEM

a) Veri kaynakları ve kontrol tarihi

Çalışma, 8 Ekim 2026 itibarıyla güncellenen EngelliWeb kayıtlarını, İFÖD duyurularını ve veri tablosunda belirtilen ek kaynakları esas almaktadır. Kontrol tarihinde EngelliWeb'de görülen son duyuru 7 Ekim tarihli'dir. Güncellenen tabloya 6 Ekim tarihli Mezopotamya Ajansı sitesi ve içerik engellemelerine ilişkin kayıtlar da dâhil edilmiştir.

İnceleme, açık kaynaklarda tespit edilebilen bilgilerle sınırlıdır. Kaynakta açıklanmayan karar numaraları, URL'ler, hedef kimlikleri ve içerik adetleri tahmin yoluyla tamamlanmamıştır.

b) Ölçüm birimleri

Kayıt türü	Sayı	Ölçüm birimi
Hesap/adres engellemeleri	545	Hedef × engelleme kaydı
Haber siteleri	14	Site veya alan adı kaydı
İçerik/konu-karar dosyaları	61	Dosya veya karar kaydı
Diğer engellemeler	98	Hedef veya müdahale kaydı
Toplu engelleme duyuruları	9	Duyuru

Aynı hesap farklı kararlarla yeniden kaydedilmiş olabilir. Bir içerik dosyası birden fazla URL'yi kapsayabilir. Toplu duyurular da ana listedeki hedeflerle örtüşebilir. Bu nedenle farklı kategorilerin sayıları birleştirilerek tek bir toplam oluşturulmamıştır. Ancak mevcut haliyle bile engelleme sayıları hak temelli değerlendirmelerde kaygı bildirecek denli fazladır.

c) Yöntemin Sınırları

Veri tabanı, kamuya açık kaynaklarda tespit edilen kayıtlarla sınırlıdır. Bazı duyurularda bütün hesap kimlikleri veya URL'ler açıklanmamış; bazı kararların ayrıntılı metinlerine erişilememiştir.

Ayrıca kayıt tarihi, karar tarihi, engellemenin uygulandığı tarih ve duyuru tarihi birbirinden farklı olabilir. Bu nedenle dönemsel yoğunlaşmalar, karar tarihleri ve olay bağlamları doğrulanmadan belirli siyasi veya toplumsal gelişmelerin doğrudan sonucu olarak yorumlanmamıştır.

4. NİCEL BULGULAR

a) Hesap engellemelerinde platform dağılımı

Platform	Kayıt Sayısı	Pay
X	468	%85,9
Instagram	36	%6,6
Facebook	16	%2,9
YouTube	16	%2,9
TikTok	5	%0,9
LinkedIn	4	%0,7
Toplam	545	%100

X platformu, hesap/adres kayıtlarının yüzde 85,9'unu oluşturmaktadır. Bu bulgu, incelenen kayıtlar bakımından müdahalelerin platformlar arasında eşit dağılmadığını göstermektedir.

X'in siyasi iletişim, gazetecilik ve kamusal tartışma amacıyla kullanılması dikkate alındığında, bu yoğunlaşma ifade özgürlüğü bakımından ayrıca incelenmelidir. Bununla birlikte kayıt sayısı, benzersiz kullanıcı sayısını veya her müdahalenin fiili etkisini göstermemektedir.

b) Hesap Kayıtlarının Tematik Dağılımı

Ana konu	Kayıt sayısı	Pay
LGBTİ+ ve kadın hakları	182	%33,4
Siyaset ve hak savunuculuğu	126	%23,1
Gazetecilik ve medya	105	%19,3
Diğer temalar	132	%24,2
Toplam	545	%100

LGBTİ+ ve kadın hakları kategorisi en büyük tematik gruptur. Siyaset ve hak savunuculuğu ile gazetecilik ve medya kategorileri de eklendiğinde üç başlık toplam kayıtların yüzde 75,8'ine ulaşmaktadır.

Bu dağılım, veri setinde bireysel ve kolektif ifade, hak savunuculuğu ve haber üretimiyle ilişkili hedeflerin önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir. Ancak tematik sınıflandırma, her hesabın bütün faaliyetlerini değil, kayıt sırasında belirlenen ana konuyu ifade etmektedir.

c) Hesap Engellemelerinin Gerekçeleri

Gerekçe grubu	Kayıt sayısı	Pay
Millî güvenlik/kamu düzeni	393	%72,1
Somut gerekçe belirtilmemiş	122	%22,4
Müstehcenlik iddiası	26	%4,8
Diğer gerekçe grupları	4	%0,7
Toplam	545	%100

Millî güvenlik/kamu düzeni kategorisi hesap kayıtlarının yaklaşık dörtte üçünü oluşturmaktadır. Bunun yanında 122 kayıta somut gerekçe incelenen kaynakta belirtilmemiştir.

Bu bulgu, gerekçelendirme ve denetlenebilirlik bakımından soru işaretleri doğurmaktadır. Bununla birlikte kaynakta gerekçenin bulunmaması, kararın hukuki dayanağının bulunmadığını kanıtlamaz. Karar metinleri ve varsa yargısal inceleme belgeleri ayrıca değerlendirilmelidir.

d) Dönemsel Dağılım

Ay	Kayıt sayısı	Pay
Ocak	69	%12,7
Mart	7	%1,3
Nisan	10	%1,8
Haziran	131	%24,0
Temmuz	13	%2,4
Ağustos	35	%6,4

Eylül	258	%47,3
Ekim (1–5)	22	%4,0
Toplam	545	%100

Eylül ayındaki 258 kayıt, toplam hesap/adres kayıtlarının yüzde 47,3'üne karşılık gelmektedir. Haziran ve eylül aylarının toplamı 389 kayıtla yüzde 71,4'e ulaşmaktadır.

Bu yoğunlaşma, kayıtların yıl içine eşit dağılmadığını göstermektedir. Ancak kayıtların dönemsel dağılımı tek başına belirli bir siyasi olayın veya kararın doğrudan etkisini kanıtlamaz. Böyle bir değerlendirme için karar tarihleri, gerekçeler, hedefler ve olay bağlamları birlikte incelenmelidir.

Ayrıca ocak ile mayıs ve mart ile nisan arasındaki bazı ayların tabloda yer almaması, bu aylarda hiç müdahale gerçekleşmediği anlamına gelmez; yalnızca mevcut tablodaki kayıt dağılımını göstermektedir.

5. TEMATİK İNCELEME: TEMEL HAKLAR AÇISINDAN ÖNE ÇIKAN ALANLAR

a) Gazetecilik ve Medya: Haber üretimi ve bilgiye erişim

Gazetecilik ve medya kategorisinde **105 hesap/adres kaydı** bulunmaktadır. Bu kategori, haber kuruluşlarının yanı sıra gazetecilerin kişisel hesaplarını ve medya alanındaki dijital iletişim kanallarını da kapsamaktadır.

Basın özgürlüğü açısından üç ayrı müdahale biçimi önemlidir:

1. Belirli bir haberin veya haber URL'sinin erişime engellenmesi.
2. Haberi üreten gazetecinin sosyal medya hesabının engellenmesi.
3. Haberi yayımlayan medya kuruluşunun internet sitesinin veya sosyal medya hesabının engellenmesi.

Bu müdahaleler birbirinden farklıdır. Bir URL'nin engellenmesi belirli bir içeriğe erişimi sınırlandırırken, bir gazetecinin hesabının engellenmesi daha geniş bir içerik ve iletişim alanını etkileyebilir. Bir haber kuruluşunun bütün internet sitesinin engellenmesi ise aynı kuruluşun farklı içeriklerine erişimi de kapsayabilir.

Bu nedenle basın özgürlüğüne ilişkin değerlendirmede yalnızca engellenen hedefin sayısına değil, müdahalenin kapsamına ve kamunun bilgi edinme imkânına etkisine de bakılmalıdır.

Gazetecilik faaliyetinin engellenmesi, hedefin niteliğine ve müdahalenin genişliğine bağlı olarak kamusal meselelerin tartışılmasını, farklı görüşlerin dolaşımını ve yönetenlerin faaliyetlerinin izlenmesini zorlaştırabilir. Ancak mevcut veriler, her bir kayıt bakımından bu etkinin gerçekleştiğini tek başına kanıtlamamaktadır.

b) Siyasi İfade ve Hak Savunuculuğu: Ortak taleplerin duyurulması

Siyaset ve hak savunuculuğu kategorisinde **126 kayıt bulunmaktadır**. Bu kayıtlar, siyasi görüşlerin açıklanması ve yayılmasının yanı sıra kampanya yürütme, ortak talepleri duyurma ve toplumsal destek oluşturma işlevleri bakımından da önemlidir.

Kampanya siteleri ve toplumsal faaliyetlere ilişkin hesaplar, dijital iletişimin bireysel ifade alanını aşan bir işlev taşıdığını göstermektedir. Bu kanallar, farklı kişilerin ortak talepler etrafında buluşmasına, tartışma yürütmesine ve kamusal karar süreçlerine katılmasına aracılık edebilir.

NATO karşıtı kampanyalara ve imza kampanyası altyapılarına ilişkin kayıtlar, bu çerçevede incelenebilecek örneklerdir. Bununla birlikte bir kampanya sitesinin engellenmesi, kampanyanın tamamen durduğunu veya katılımcıların bütün iletişim imkânlarını kaybettiğini kanıtlamaz.

Temel soru, müdahalenin ortak taleplerin duyurulması ve kolektif iletişim kapasitesi üzerinde ne tür bir sınırlama yarattığıdır.

c) Kadın Hakları ve LGBTİ+ Dijital Alanı

LGBTİ+ ve kadın hakları kategorisindeki **182 kayıt, hesap/adres engellemeleri içindeki en büyük tematik grubu oluşturmaktadır**.

Bu kayıtların gerekçe dağılımı şöyledir:

- 1) **109 kayıt millî güvenlik/kamu düzeni kategorisindedir.**
- 2) **73 kayıta somut gerekçe incelenen kaynakta belirtilmemiştir.**

Somut gerekçesi belirtilmeyen 73 kayıt, bu kategorinin yüzde 40,1'ini oluşturmaktadır. Bu oran, gerekçelerin erişilebilirliği ve kararların denetlenebilirliği açısından ayrıca incelenmesi gereken bir bulgudur.

Dönemsel dağılımda **Haziran ayında 80, Eylül ayında 102 kayıt** bulunmaktadır. Bu iki ayın toplamı, kategorideki 182 kaydın tamamına karşılık gelmektedir.

Bu veri, kadın ve LGBTİ+ hakları alanındaki kayıtların belirli aylarda yoğunlaştığını göstermektedir. Ancak aynı dönemde kaydedilen hedeflerin aynı karar kapsamında olup olmadığı, müdahalelerin ortak bir hukuki veya idari gerekçeye dayanıp dayanmadığı ve aralarında koordineli bir ilişki bulunup bulunmadığı, mevcut sayılardan tek başına çıkarılamaz.

Kadın ve LGBTİ+ örgütlenmelerinin dijital kanalları; hak ihlallerini duyurma, dayanışma ağları kurma, etkinlik ve kampanyaları ilan etme ve kamusal tartışmalara katılma işlevleri görmektedir. Bu kanalların engellenmesi, somut koşullara bağlı olarak söz konusu faaliyetlerin görünürlüğünü ve erişimini sınırlayabilmektedir.

Bu nedenle ilgili kararların hedef türü, kapsamı, gerekçesi, alternatif iletişim kanallarının varlığı ve örgütsel faaliyetler üzerindeki etkileri ayrı ayrı incelenmelidir.

d) Ekonomi, Şirketler ve Kamu Kaynakları: Kamusal denetim

İçerik/konu-karar dosyalarında ekonomi, şirketler ve kamu kaynakları kategorisi **30 dosyayla ilk** sıradadır. Bu sayı, 61 dosyanın yaklaşık yüzde 49,2'sini oluşturmaktadır.

Zülfikarlar Holding bünyesindeki şirketlere ilişkin haberler, birden fazla haber kuruluşunda yayımlanan içeriklerin aynı karar kapsamında hedef alınabildiğini gösteren örnekler arasındadır.

Bu alanda üç ayrı müdahale biçimi birbirinden ayrılmalıdır:

1. Haber kuruluşunun veya gazetecinin hesabının engellenmesi.
2. Bir internet sitesinin bütünüyle engellenmesi.
3. Belirli şirketler, ekonomik ilişkiler veya kamu kaynakları hakkındaki haber URL'lerinin engellenmesi.

Bu müdahale biçimleri farklı kapsam ve sonuçlara sahip olabilir.

Ekonomik ilişkiler ve kamu kaynaklarının kullanımı hakkındaki haberler, kamu gücünün ve ekonomik aktörlerin faaliyetlerinin izlenmesi bakımından kamusal önem taşıyabilir. Bu içeriklere yönelik müdahalelerin ifade özgürlüğü açısından değerlendirilmesinde haberin niteliği, kamusal yararı, kararın hukuki dayanağı ve müdahalenin ölçülülüğü dikkate alınmalıdır.

Bununla birlikte 30 dosyanın tamamının aynı içerik türünü kapsadığı veya bütün kararların aynı gerekçeyle verildiği varsayılmamalıdır. Hukuki değerlendirme dosya bazında yapılmalıdır.

e) Kamu Görevlileri, Soruşturmalar ve Yargı

Kamu görevlileri, soruşturmalar ve yargı **kategorisinde 18 içerik/konu-karar dosyası** bulunmaktadır.

Kamu görevlilerinin faaliyetleri ve yargı süreçlerine ilişkin haberler, kamusal denetim, hesap verebilirlik ve adalet sisteminin işleyişine ilişkin tartışmalar açısından önemlidir. Bu nedenle erişim engelleri incelenirken yalnızca hangi URL'nin kapatıldığına değil, içeriğin niteliğine, kararın kapsamına ve gerekçesine de bakılmalıdır.

Bu dosyaların sayısı, her bir içeriğin kamu yararı taşıdığını veya her müdahalenin hukuka aykırı olduğunu tek başına göstermemektedir. Ancak söz konusu kategori, kamusal denetim işlevi ve haber alma özgürlüğü bakımından özel incelemeyi hak etmektedir.

f) Siyasi Gündem, Protestolar, Savaş, Sanat ve Okul Saldırıları

İçerik/konu-karar dosyalarının diğer tematik grupları şöyledir:

Ana konu	Dosya sayısı	61 dosya içindeki pay
Siyasi gündem, protestolar ve savaş	4	%6,6
Sanat, mizah ve ifade	4	%6,6
Okul saldırıları	4	%6,6
Gazetecilik ve medya	1	%1,6

Bu dağılım, erişim engellemelerinin farklı toplumsal tartışma alanlarını kapsadığını göstermektedir. Ancak dosya sayısı ile içerik sayısı aynı değildir. Bir dosya birden fazla URL'yi kapsayabilir.

Dolayısıyla bu rakamlar, engellenen bütün haberlerin veya içeriklerin toplamını değil, konu/karar dosyalarının sınıflandırılmasını göstermektedir.

6. İÇERİK DOSYALARI, HABER SİTELERİ VE DİĞER DİJİTAL HİZMETLER

a) İçerik Dosyalarının Gerekçeleri

Gerekçe grubu	Dosya sayısı	Pay
Millî güvenlik/kamu düzeni	49	%80,3
Somut gerekçe belirtilmemiş	5	%8,2
Özel hayatın gizliliği	5	%8,2
Müstehcenlik iddiası	1	%1,6
İhtiyati tedbir/kişilik hakları	1	%1,6
Toplam	61	%100

İçerik dosyalarının yaklaşık yüzde 80,3'ü millî güvenlik/kamu düzeni kategorisinde sınıflandırılmıştır.

Bu dağılım, hesap kayıtlarındaki yüksek oranla benzerlik göstermektedir. Ancak iki gruptaki ölçüm birimleri farklıdır. Oranların benzer olması, aynı hedeflerin veya aynı kararların söz konusu olduğu anlamına gelmez.

Gerekçelerin hukuki yeterliliğini değerlendirmek için kararların özgün metinleri, ilgili mevzuat, müdahalenin kapsamı ve itiraz süreçleri incelenmelidir.

b) İçerik Sayılarının Belirlenebilirliği

İçerik dosyalarının 16'sında içerik adedi belirlenebilmiş ve bu dosyalarda toplam en az 37 içerik kaydedilmiştir. Diğer 45 dosyada içerik veya URL sayısı açıklanmamıştır.

Bu nedenle toplam etkilenen içerik sayısı mevcut verilerden hesaplanamamaktadır.

Steam'deki oyun sayfalarına ilişkin toplu duyuruda bildirilen 210 yeni sayfa da ayrı bir hedef kategorisinde tutulmuştur. Önceki 45 sayfaya ilişkin kayıtlar ve diğer dosyalarla olası örtüşmeler doğrulanmadan bu sayı içerik dosyalarının toplamına eklenmemelidir.

c) Haber Siteleri

Haber siteleri kategorisinde 14 kayıt bulunmaktadır.

Gerekçe grubu	Kayıt sayısı
Millî güvenlik/kamu düzeni	8
Yasa dışı bahis	3
Somut gerekçe belirtilmemiş	2
Aile yapısına ilişkin iddia	1
Toplam	14

Haber sitelerine ilişkin kayıtlar, gerekçeler bakımından tek tip değildir. **Millî güvenlik/kamu düzeni kategorisi ilk sırada yer almakla** birlikte farklı gerekçeler de bulunmaktadır.

Bir haber sitesinin bütününe erişimin engellenmesiyle belirli bir haberin URL'sinin engellenmesi arasındaki fark, müdahalenin kapsamı bakımından özellikle önemlidir. Sitenin tamamına yönelik bir engelleme, kararın kapsamına bağlı olarak haber arşivlerine ve ilgisiz diğer içeriklere erişimi de etkileyebilir.

d) Diğer Dijital Hizmetler

Diğer engelleme kategorisinde 98 kayıt bulunmaktadır. Konu dağılımı şöyledir:

- a) Diğer/karma konular: 68
- b) LGBTİ+ ve kadın hakları: 17
- c) Dinî çevreler: 7

- d) Siyaset ve hak savunuculuğu: 3
- e) Kamu görevlileri, soruşturmalar ve yargı: 2
- f) Ekonomi, şirketler ve kamu kaynakları: 1

Bu kategoride internet siteleri, uygulamalar ve farklı dijital hizmetler birlikte bulunmaktadır. Dolayısıyla 98 kayıt haber sitesi engeli olarak değerlendirilmemelidir.

Diğer/karma kategorisinin yüksek payı, müdahalelerin hedef türlerinin çeşitliliğini ve mevcut tematik sınıflandırmanın bazı durumlarda yetersiz kaldığını göstermektedir. Sonraki veri güncellemelerinde hedef türü, hizmetin işlevi ve engellenmenin kapsamı esas alınarak daha ayrıntılı alt gruplar oluşturulması yararlı olacaktır.

7. TOPLU ENGELLEME DUYURULARI VE VERİLERİN SINIRLARI

Toplu bildirimler tablosunda eylül ve ekim başında yayımlanan çeşitli X hesabı engelleme duyuruları bulunmaktadır. Öne çıkan duyurular arasında en az 147, 150, 88, 70 ve 31 hesabı kapsadığı bildirilen kayıtlar yer almaktadır.

İFÖD, eylül ayı genelinde **en az 1.270 X hesabının erişime engellendiğini** bildirmiştir. Bu sayı, ana veri tabanındaki eylül ayına ait 258 hesap/adres kaydından farklı bir ölçüm düzeyine sahiptir.

Toplu duyuruların ana listeye doğrudan eklenmemesinin başlıca nedenleri şunlardır:

1. Duyurularda adı geçen hesapların bir bölümü ana listede zaten bulunabilir.
2. Birden fazla duyuru aynı hesapları veya aynı müdahale dalgasını kapsayabilir.
3. Bazı duyurularda bütün hesap kimlikleri ve adresleri açıklanmamıştır.

Bu nedenle toplu duyurular, ana göstergelerden ayrı bir izleme ve doğrulama katmanı olarak değerlendirilmelidir.

İFÖD'ün bildirdiği en az 1.270 hesap ile ana listedeki eylül kayıtları arasında doğrudan toplama veya çıkarma işlemi yapmak, doğrulanmamış bir benzersiz hesap toplamı üretir. Bunun yerine duyuru bazında bildirilen hedef sayısı, kimliği belirlenebilen hedefler, ana listeye örtüşme ve karar tarihleri ayrı kaydedilmelidir.

8. BULGULARIN TEMEL HAKLAR AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

a) Tekil İçerik Müdahalesinden İletişim Kapasitesine

Erişim engellemeleri, hedeflerine ve kapsamlarına göre farklı düzeylerde etkiler doğurabilir:

Birinci düzey: İçeriğe müdahale. Belirli bir haber, yazı, video veya URL erişime kapatılır. Bu müdahale, ilgili içeriğin kamuoyuna ulaşmasını sınırlandırabilir.

İkinci düzey: Hesaba müdahale. Gazeteci, aktivist, hak savunucusu veya kuruluşun hesabı engellenir. Bu durumda yalnızca mevcut bir içerik değil, hesabın diğer içeriklerine ve gelecekteki iletişim faaliyetlerine erişim de etkilenebilir.

Üçüncü düzey: Örgütsel iletişime müdahale. Bir kuruluşun, topluluğun veya kampanyanın iletişim kanalları hedef alınır. Bu durum, üyelerle ve kamuoyuyla iletişimin sürdürülmesi bakımından önemlidir.

Dördüncü düzey: Dijital ekosisteme müdahale. Birden fazla web sitesi, sosyal medya hesabı, uygulama veya dijital hizmet etkilendir. Bu durumda müdahalenin kapsamını tek bir URL veya hesap üzerinden değerlendirmek yeterli olmayabilir.

Bu düzeyler, her olayın zorunlu olarak aynı sırayla ilerlediği anlamına gelmez. Müdahalelerin kapsamını ve olası etkilerini karşılaştırmak için kullanılan analitik kategorilerdir.

b) İfade Özgürlüğü ve Bilgiye Erişim Arasındaki İlişki

İfade özgürlüğü yalnızca konuşan kişinin görüşünü açıklama hakkıyla sınırlı değildir. Bilgi ve fikirlerin başkalarına ulaşabilmesi ve toplumun kamusal meseleleri tartışabilmesi de bu özgürlüğün önemli boyutlarıdır.

Bir haberin, gazetecinin veya haber kuruluşunun dijital kanalının engellenmesi, müdahalenin kapsamına bağlı olarak bilgi üretimi ve dolaşımının farklı aşamalarını etkileyebilir.

Ekonomi, şirketler ve kamu kaynakları hakkındaki 30 dosya ile kamu görevlileri, soruşturmalar ve yargı alanındaki 18 dosya, bu açıdan özel olarak incelenmelidir. Bu kategoriler, kamusal denetim ve hesap verebilirlik bakımından önem taşıyabilecek konuları kapsamaktadır.

Ancak dosyaların sayısı, ilgili içeriklerin tamamının kamu yararı taşıdığını veya müdahalelerin tamamının hukuka aykırı olduğunu kanıtlamaya yetmemektedir. Bu değerlendirmeler somut içerik ve karar üzerinden yapılmalıdır.

c) Örgütlenme Özgürlüğü ve Toplumsal Katılım

Dijital platformlar, ortak taleplerin duyurulması, kampanyaların yürütülmesi, etkinliklerin ilan edilmesi ve farklı toplumsal kesimlerin iletişim kurması için kullanılmaktadır.

Siyaset ve hak savunuculuğu kategorisindeki 126 kayıt ile kadın ve LGBTİ+ hakları kategorisindeki 182 kayıt, bu alanların hesap engellemeleri içindeki ağırlığını göstermektedir.

Bu dağılım, örgütlenme özgürlüğü bakımından önemli bir inceleme alanı oluşturmaktadır. Bununla birlikte kayıtlar, belirli örgütlerin faaliyetlerinin sona erdiğini veya toplumsal katılımın fiilen engellendiğini tek başına göstermemektedir.

Örgütlenme hakkı açısından daha kesin bir değerlendirme yapılabilmesi için şu sorulara yanıt aranmalıdır: Engellenen hesap bir kuruluşun resmî iletişim kanalı mıdır? Karar aynı örgütün başka kanallarını da kapsamış mıdır? Üyelere ve kamuoyuna erişim ne ölçüde etkilenmiştir? Alternatif iletişim yolları kullanılabilmiş midir?

d) Kadın ve LGBTİ+ Hakları Bakımından Gerekçelendirme

Kadın ve LGBTİ+ hakları kategorisinde 73 kaydın somut gerekçesinin kaynakta belirtilmemesi, şeffaflık açısından dikkat çekici bir bulgudur.

Bu veri, tek başına ayrımcı bir saikle hareket edildiğini kanıtlamasa da böyle değerlendirilmesini güçlendirmektedir. Bununla birlikte durum, müdahalelerin hangi içerikleri, hangi hukuki dayanaklarla ve hangi kapsamda hedef aldığı sorularını gündeme getirir.

Bu alandaki kararların incelenmesinde **ifade özgürlüğü ve örgütlenme hakkının yanı sıra eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı da** ilgili olayın özelliklerine göre değerlendirilmelidir.

e) Gerekçelerin Açıklanması ve Etkili Denetim

Hesap kayıtlarının 122'sinde, kadın ve LGBTİ+ hakları kategorisindeki 73 kayıta, gazetecilik ve medya kategorisindeki 25 kayıta somut gerekçe incelenen kaynakta belirtilmemiştir.

Bu kayıtlar, kararların gerekçelerine erişim ve müdahalelerin dışarıdan denetlenebilirliği bakımından araştırılması gereken bir alanı göstermektedir.

Ancak kaynakta gerekçenin açıklanmamasıyla kararın hukuki gerekçesinin hiç bulunmaması birbirinden ayrılmalıdır. Bu nedenle sonraki aşamada karar metinlerine, hukuki dayanaklara ve itiraz süreçlerine erişilmesi, hak ihlali değerlendirmesinin güvenilirliğini artıracaktır.

f) Dönemsel Yoğunlaşma ve Nedensellik

Haziran ve Eylül aylarında hesap engellemelerinin yoğunlaşması, müdahalelerin zaman bakımından eşit dağılmadığını göstermektedir. Kadın ve LGBTİ+ hakları kayıtlarının da bu iki ayda yoğunlaşması, tematik ve dönemsel dağılımın birlikte incelenmesini gerekli kılmaktadır.

Bununla birlikte zamansal çakışma, doğrudan nedensellik anlamına gelmez. Belirli bir toplumsal olayın veya siyasi gelişmenin engellemeleri artırdığı sonucuna ulaşmak için karar tarihleri, gerekçeler, hedefler ve bağlamsal olaylar arasında doğrulanabilir bağlantılar kurulmalıdır.

9. VERİLERİN GÖSTERDİĞİ VE GÖSTERMEDİĞİ

Mevcut veri tabanı, incelenen kayıtlar bakımından şu sonuçları desteklemektedir:

- 1) X, hesap/adres engelleme kayıtlarında belirgin biçimde öne çıkmaktadır.
- 2) LGBTİ+ ve kadın hakları, siyaset ve hak savunuculuğu ile gazetecilik ve medya kategorileri hesap kayıtlarının yaklaşık dörtte üçünü oluşturmaktadır.
- 3) Millî güvenlik/kamu düzeni gerekçe kategorisi, hem hesap hem içerik kayıtlarında ağırlık taşımaktadır.
- 4) Haziran ve eylül aylarında hesap kayıtlarında belirgin bir yoğunlaşma bulunmaktadır.

- 5) İçerik dosyalarında ekonomi, şirketler ve kamu kaynakları ile kamu görevlileri, soruşturmalar ve yargı konuları öne çıkmaktadır.
- 6) Bazı kayıtların somut gerekçesi veya etkilenen içerik sayısı, incelenen kaynaklarda belirlenememektedir.

Buna karşılık mevcut veri tabanı tek başına şu sonuçları kanıtlamaz:

- a) Her erişim engellemesinin kesinlikle hukuka aykırı olduğunu.
- b) Bütün müdahalelerin aynı siyasi saikle gerçekleştirildiğini.
- c) Her kaydın benzersiz bir kişi veya kuruluşu temsil ettiğini.
- d) Engellenen her hedefin bütün iletişim kapasitesini kaybettiğini.
- e) Toplu duyurularda belirtilen bütün hesapların ana listeden bağımsız olduğunu.
- f) Kayıtların Türkiye’de 2026 yılında gerçekleşen bütün erişim engellemelerini kapsadığını.
- g) Belirli bir tematik kategorideki yoğunlaşmanın tek başına ayrımcılığı veya koordineli müdahaleyi kanıtladığını.

Bu sınırlar, bulguların değerini ortadan kaldırmamaktadır. Aksine, nicel verilerle doğrulanmış sonuçların, hukuki değerlendirmelerin ve ileri araştırma gerektiren soruların birbirinden ayrılmasını sağlamaktadır.

10. SONUÇ

8 Ekim 2026 itibarıyla güncellenen kayıtlar, dijital erişim engellemelerinin farklı hedef türlerini ve toplumsal alanları kapsayan çok katmanlı bir görünüm ortaya koymaktadır.

Hesap engellemelerinde LGBTİ+ ve kadın hakları, siyaset ve hak savunuculuğu ile gazetecilik ve medya kategorileri öne çıkmaktadır. İçerik dosyalarında ise ekonomi, şirketler ve kamu kaynakları ile kamu görevlileri, soruşturmalar ve yargı konuları ağırlık taşımaktadır. X platformunun yüksek payı ve haziran-eylül dönemindeki yoğunlaşma, müdahalelerin platform ve zaman bakımından eşit dağılmadığını göstermektedir.

Milli güvenlik/kamu düzeni kategorisinin gerekçeler içinde ağırlık taşınması, müdahalelerin hukuki dayanaklarının ve somut gerekçelerinin karar bazında incelenmesini gerekli kılmaktadır. Kaynaklarda somut gerekçenin açıklanmadığı kayıtlar ise şeffaflık ve denetlenebilirlik bakımından ayrıca değerlendirilmeyi gerektirmektedir.

Bulgular, dijital erişim engellerinin ifade özgürlüğü, basın özgürlüğü, bilgiye erişim ve örgütlenme hakkı açısından incelenmesi gereken önemli bir alan oluşturduğunu göstermektedir.

Bu raporun temel yaklaşımı, sayısal yoğunlaşmaları doğrudan hak ihlali hükmüne dönüştürmek yerine, müdahalelerin kapsamını, gerekçesini, hukuki niteliğini ve toplumsal etkisini araştırmaya açmaktır.

GENEL DEĞERLENDİRME

Dijital kamusal alan, yalnızca bireylerin içerik yayımladığı bir teknoloji alanı değil; toplumun bilgi edindiği, farklı görüşlerle karşılaştığı, ortak talepler geliştirdiği ve kamusal gücü denetlediği bir iletişim alanıdır. Bu alana yönelik erişim engellerinin değerlendirilmesi, bu nedenle yalnızca kapatılan adreslerin sayılmasıyla sınırlı kalmamalıdır.

İncelenen veriler, gazetecilikten siyasal ifadeye, kadın ve LGBTİ+ hakları savunuculuğundan ekonomik ilişkiler ve kamu kaynakları hakkındaki haberlere uzanan geniş bir müdahale alanına işaret etmektedir. Bu durum, erişim engellerinin temel haklar üzerindeki etkilerinin kapsamlı ve çok boyutlu biçimde araştırılmasını gerekli kılmaktadır.

Demokratik bir toplumda temel mesele, hiçbir dijital müdahalenin hiçbir koşulda yapılamayacağı varsayımı değil; her müdahalenin açık bir hukuki temele dayanması, meşru bir amaç taşıması, gerekli ve ölçülü olması, gerekçelendirilebilmesi ve etkili biçimde denetlenebilmesidir.

Sonuç olarak dijital kamusal alanın korunması, ifade özgürlüğü ile basın ve örgütlenme özgürlüklerinin birlikte güvence altına alınmasını; bilgiye erişimin, kamusal denetimin ve kolektif iletişim kapasitesinin korunmasını gerektirir. Erişim engellerinin gerçek etkisi, ancak sayısal kayıtların hukuki dayanaklar, kararların kapsamı ve toplumsal sonuçlarla birlikte değerlendirilmesi yoluyla ortaya konulabilir.